

Good Governance Administration of school administrators that affects the professional conduct of teachers under the Nonthaburi Secondary Educational Service Area Office

Saowaphark Lampetch^{1*}

1 Faculty of Liberal Arts, Krirk University

** Corresponding author. E-mail: .lampetch2@gmail.com*

Abstract

This research aimed to study 1) the level of good governance management of school administrators, 2) the level of compliance with the teaching profession's code of ethics, 3) the relationship between good governance management of school administrators and compliance with the teaching profession's code of ethics, and 4) how good governance management of school administrators influences compliance with the teaching profession's code of ethics. The sample consisted of 320 teachers in the 2023 academic year. The research instrument was a five-point rating scale questionnaire. Part 1 examined the level of good governance management and Part 2 examined compliance with the teaching profession's code of ethics, with overall reliability values of 0.88 and 0.92. Data analysis included means, standard deviations, Pearson's product moment correlation coefficients, and multiple regression analysis. The results revealed that 1) school administrators' compliance with the teaching profession's code of ethics and 2) their compliance with the teaching profession's code of ethics were at the highest level overall. with a high positive relationship and 4) the administration according to the principles of good governance of the educational institution administrators in terms of transparency ($\beta = 0.26$, $p\text{-value} = .000$, $t = 5.65$), rule of law ($\beta = 0.25$, $p\text{-value} = .000$, $t = 5.52$), value for money ($\beta = 0.10$, $p\text{-value} = .000$, $t = 4.62$), and participation ($\beta = 0.06$, $p\text{-value} = .000$, $t = 2.48$), affecting the practice of ethics of the teaching profession. They can jointly predict the effect on the practice of ethics of the teaching profession by 53.10 percent with statistical significance at the .01 level, indicating that the administration of administrators is an important factor for the development of the teaching profession.

Keywords: Good Governance, School Administrators, Professional Ethics, Secondary Educational Service Area Office

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี

เสาวภาคย์ แหลมเพ็ชร^{1*}

¹ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก

* Corresponding author. E-mail: lampetch2@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู และ 4) การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ครู ในปีการศึกษา 2566 จำนวน 320 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตอนที่1 เป็นการศึกษาาระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ตอนที่2 เป็นการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู ที่มีค่าความเชื่อมั่นรวม เท่ากับ 0.88 และ 0.92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง และ 4) การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านหลักความโปร่งใส ($\beta = 0.26$, $p\text{-value} = .000$, $t = 5.65$), ด้านหลักนิติธรรม ($\beta = 0.25$, $p\text{-value} = .000$, $t = 5.52$), ด้านหลักความคุ้มค่า ($\beta = 0.10$, $p\text{-value} = .000$, $t = 4.62$), และด้านหลักความมีส่วนร่วม ($\beta = 0.06$, $p\text{-value} = .000$, $t = 2.48$), ส่งผลต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู สามารถร่วมกันทำนายที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครูได้ร้อยละ 53.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งให้เห็นว่าการบริหารของผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาวิชาชีพครู

คำสำคัญ: หลักธรรมาภิบาล, ผู้บริหารสถานศึกษา, จรรยาบรรณของวิชาชีพครู, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

บทนำ

หลักธรรมาภิบาลจึงจัดเป็นแนวคิดสำคัญในการบริหารจัดการที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษา ถือเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการวางกลไก ป้องกัน ตรวจสอบ ขจัดกาทุจริต และประพฤติดีชอบที่เข้มงวด เด็ดขาด เพื่อมิให้ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปราศจากคุณธรรมจริยธรรม และหลักธรรมาภิบาลมีโอกาสดำเนินการบริหารงาน พร้อมกำหนดมาตรการป้องกันและบริหารจัดการวิกฤติการณ์ของประเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างทุกภาคส่วนภายใต้กฎเกณฑ์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560) ขับเคลื่อนการบริหารจัดการให้สถานศึกษามีคุณภาพทั้งในด้านผู้บริหาร ครู นักเรียน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน ส่งผลให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอย่างเคร่งครัด ไม่ว่าจะเป็นกฎ ระเบียบของสถานศึกษา การสั่งการของผู้บังคับบัญชาโดยนำหลักการบริหารจัดการที่ดีเข้ามาสอดแทรกในทุกหน่วยงานให้มีความสำคัญยิ่งขึ้น ส่งผลให้สถานศึกษามีการบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ธงชัย คล้ายแสง, 2562) จากแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัญชลี โลเชียงสาย, อรพรรณ ตูจันดา และดวงใจ ชนะสิทธิ์ (2565) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ หลักความคุ้มค่า ความมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม และความรับผิดชอบ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถร่วมกันทำนายได้ถึงร้อยละ 79.60

พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ในมาตรา 9 จึงกำหนดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ ในการออกใบอนุญาต พักใช้ และเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ (ราชกิจจานุเบกษา, 2546) เนื่องจากผู้บริหารหรือครูบางคนมีพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับครูหรือนักเรียน ส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียงของสถานศึกษา จากข่าวออนไลน์ สืบค้นเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2565, กรณีตัวอย่าง ความผิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ฉันชู้สาว ซึ่งเป็นการประพฤติผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง และจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ข้อ 7 ต้องมีวินัยในตนเอง และข้อ 8 ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ ประกอบกับข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วย แบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2550 หมวด 1 แบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2550 ส่วนที่ 1 จรรยาบรรณต่อตนเอง ข้อ 5 พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ประพฤติผิดทางชู้สาวหรือมีพฤติกรรมล่วงละเมิดทางเพศ คำวินิจฉัยคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพมีคำวินิจฉัยชี้ขาด ให้พักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูเป็นเวลา 1 ปี ตามมาตรา 54 (4) แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 หน้า 22/22 ที่ให้ความหมายจรรยาบรรณวิชาชีพว่า เป็นประมวลความประพฤติที่ผู้ประกอบอาชีพการงานแต่ละอย่างกำหนดขึ้นเพื่อรักษาส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียงและฐานะของสมาชิก อาจเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ได้ ดังนั้น จรรยาบรรณวิชาชีพจึงมีความสำคัญในการควบคุมมิให้ผู้ประกอบอาชีพประพฤติหรือปฏิบัติในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556)

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นกรอบการบริหารจัดการภาครัฐที่มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และจรรยาบรรณวิชาชีพซึ่งเป็นกลไกควบคุมภายใน จะต้องถูกบูรณาการเข้าด้วยกันเพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีคุณธรรม แนวคิดนี้ สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ที่มุ่งพัฒนาบุคลากรตามระบบคุณธรรมและมาตรฐานจรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาและฟื้นฟูความเชื่อมั่นในวิชาชีพครูที่ได้รับผลกระทบจากพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม กล่าวได้ว่า การเชื่อมโยงธรรมาภิบาลกับจรรยาบรรณวิชาชีพเปรียบเสมือนการ

วางรากฐานอันมั่นคง เพื่อส่งเสริมการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาให้มีทิศทางที่ชัดเจนและเป็นระบบ เพราะธรรมชาติของงานคือเสาเข็ม ส่วนจรรยาบรรณคือโครงสร้างที่แข็งแกร่ง หากปราศจากสิ่งเหล่านี้ การบริหารงานบุคคลก็ไม่ต่างจากเรือที่ไม่มีหางเสือ ส่วนครูที่ไร้จรรยาบรรณก็ไม่ต่างจากกัปตันที่ไม่มีเข็มทิศ การศึกษาจึงไม่อาจบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีทิศทาง ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ ผลการวิจัยนี้จะเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายและพัฒนาศักยภาพ โดยมุ่งสร้างความรู้ ความตระหนัก และป้องกันพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในวิชาชีพครู ซึ่งจะช่วยยกระดับภาพลักษณ์ เสริมสร้างขวัญและกำลังใจ และสร้างวัฒนธรรมการกำกับดูแลที่โปร่งใส สอดคล้องกับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งพัฒนาระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ น่าเชื่อถือ และยั่งยืนต่อไป เพราะการพัฒนาครูคือการวางรากฐานสำคัญสำหรับอนาคตของชาติ

คำถามการวิจัย

1. การบริหารตามหลักธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ อยู่ในระดับใด
2. การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ อยู่ในระดับใด
3. การบริหารตามหลักธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ มีความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือไม่
4. การบริหารตามหลักธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ หรือไม่ มีค่าทำนาย/พยากรณ์เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารตามหลักธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์
4. เพื่อศึกษาการบริหารตามหลักธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์

สมมติฐานการวิจัย

1. การบริหารตามหลักธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก
2. การบริหารตามหลักธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ตัวแปร ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์

หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล

แนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างพื้นฐานของการพัฒนากำลังคนและขับเคลื่อนให้มีความเจริญก้าวหน้า หลักธรรมาภิบาล เป็นหลักการที่ได้รับการยอมรับเป็นสากลว่าสามารถทำให้องค์กรดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โปร่งใส ได้รับการยอมรับและให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย เน้นการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความเชี่ยวชาญตอบสนองต่อความต้องการและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันจนเป็นที่ยอมรับในระดับโลก ควบคู่ไปกับการพัฒนาบุคคลให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และทักษะที่จำเป็น เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ ตระหนักถึงความหลากหลายของวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถปรับเปลี่ยนตนเองเพื่อรองรับสังคมโลกที่จะเปลี่ยนแปลงในอนาคต เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ ทรัพยากรบุคคล สามารถตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติและแผนการอุดมศึกษา ตามความในมาตรา 9 (5) และมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 บัญญัติให้การจัดการอุดมศึกษาต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 1) หลักประสิทธิภาพ 2) หลักประสิทธิผล 3) หลักการตอบสนอง 4) หลักการรับผิดชอบ 5) สามารถตรวจสอบได้ 6) หลักโปร่งใสเปิดเผย 7) หลักนิติธรรม 8) หลักความเสมอภาค 9) หลักการมีส่วนร่วม 10) หลักการกระจายอำนาจ และ 11) หลักคุณธรรมจริยธรรม (ราชกิจจานุเบกษา, 2564)

นอกจากนั้น พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 (2564) สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างพื้นฐานของการพัฒนากำลังคนในการขับเคลื่อนประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า มุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความเชี่ยวชาญตามสาขาวิชาการ สร้างขีดความสามารถในการแข่งขันจนเป็นที่ยอมรับในระดับโลก มีความภาคภูมิใจในชาติโดยตระหนักถึงความหลากหลายของวัฒนธรรม สามารถปรับเปลี่ยนตนเองเพื่อรองรับสังคมโลกที่จะเปลี่ยนแปลงในอนาคต เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษามีความเป็นเลิศในด้านวิชาการ ทรัพยากรบุคคล สามารถตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติและแผนด้านการอุดมศึกษาได้ ตามความในมาตรา 9 (5) และมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 บัญญัติให้การจัดการอุดมศึกษาต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 1) หลักประสิทธิภาพ 2) หลักประสิทธิผล 3) หลักการตอบสนอง 4) หลักการรับผิดชอบ 5) สามารถตรวจสอบได้ 6) หลักโปร่งใสเปิดเผย 7) หลักนิติธรรม 8) หลักความเสมอภาค 9) หลักการมีส่วนร่วม 10) หลักการกระจายอำนาจ และ 11) หลักคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเป็นหลักการที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลว่าสามารถทำให้องค์กรดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และโปร่งใส ได้รับการยอมรับเชื่อถือและเป็นธรรมแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

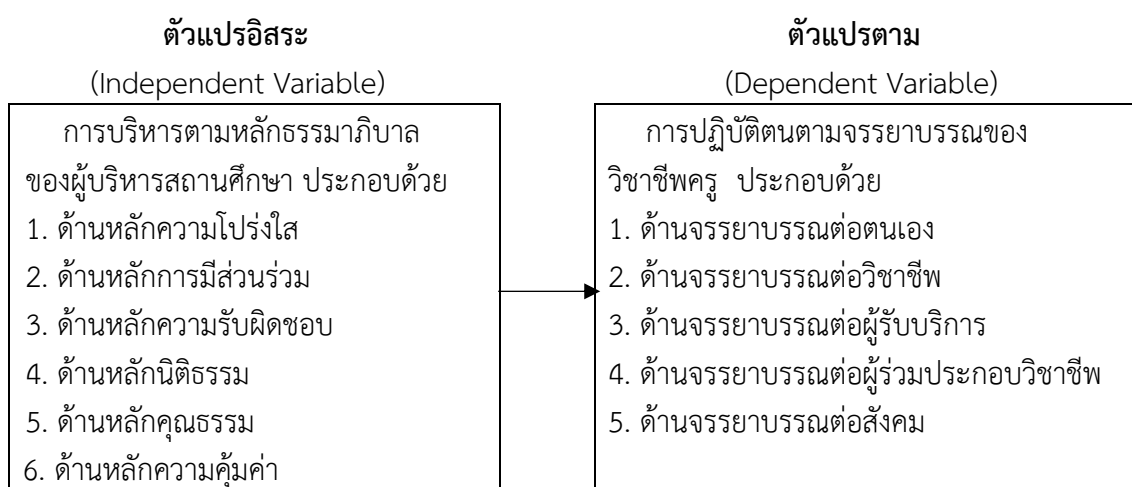
มาตรฐานการปฏิบัติตนตามมาตรฐานจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษา

ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ในส่วนของมาตรฐานการปฏิบัติตนตามมาตรฐานจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษานั้น มี 5 หมวด 9 ด้าน ดังนี้ หมวดที่ 1 จรรยาบรรณต่อตนเอง ข้อ 7 บัญญัติว่า ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพและวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองเสมอ หมวดที่ 2 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ข้อ 8 บัญญัติว่า ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ หมวดที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ข้อ 9 บัญญัติว่า ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องรักเมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า ข้อ 10 บัญญัติว่า ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะและนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ข้อ 11 บัญญัติว่า ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ ข้อ 12 บัญญัติว่า ผู้ประกอบ

วิชาชีพทางการศึกษาต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคมของศิษย์และผู้รับบริการ ข้อ13 บัญญัติว่า ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาค โดยไม่เรียกรับ หรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ หมวดที่ 4 จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ข้อ14 บัญญัติว่า ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาพึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ หมวดที่ 5 จรรยาบรรณต่อสังคม ข้อ15 บัญญัติว่า ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาพึงปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อมรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (ราชกิจจานุเบกษา, 2556)

การวิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนจรรยาบรรณของวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ในปีการศึกษา 2566 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้หน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ดังมีสาระสำคัญในการดำเนินการวิจัยต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จาก 18 โรงเรียน จำนวน 1,830 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1
2. กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำนวน 18 โรงเรียน จำนวน 320 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งสัดส่วน (Proportionate Stratified Random Sampling) โดยแบ่งกลุ่มประชากรออกเป็นชั้นตามโรงเรียนทั้ง 18 แห่ง และสุ่มเลือกครูจากแต่ละโรงเรียนตามสัดส่วนจำนวนประชากรในแต่ละโรงเรียน จากนั้นจึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อเลือกครูในแต่ละโรงเรียนให้ได้ครบตามจำนวนที่กำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 เป็น

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม เอกสาร ตำรา หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) ประกอบด้วยประเด็นเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ เพศ ตำแหน่งทางวิชาชีพ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานเพื่อใช้ในการจำแนกกลุ่มลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยอิงแนวคิดจากหลักธรรมาภิบาล จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักความโปร่งใส 2) ด้านหลักความมีส่วนร่วม 3) ด้านหลักความรับผิดชอบ 4) ด้านหลักนิติธรรม 5) ด้านหลักคุณธรรม และ 6) ด้านหลักความคุ้มค่า แบบสอบถามในตอนนี้มีจำนวน 30 ข้อ ใช้รูปแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามรูปแบบของไลเคิร์ต (Likert Scale: 1967, pp. 90-95)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยอิงแนวคิดจากจรรยาบรรณของวิชาชีพครูของคุรุสภา แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) จรรยาบรรณต่อตนเอง 2) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ 3) จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ 4) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และ 5) จรรยาบรรณต่อสังคม รวมจำนวน 25 ข้อ ใช้รูปแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับตามรูปแบบของไลเคิร์ต (Likert Scale: 1967)

การสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา และจรรยาบรรณวิชาชีพครู เพื่อนำมาสังเคราะห์และกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ รวมถึงสร้างกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย

2. การจัดทำประเด็นคำถาม จากกรอบแนวคิดที่ได้ ผู้วิจัยได้นำมาจัดทำเป็นประเด็นคำถามในแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลัก ได้แก่ การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา (30 ข้อ) และ การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู (25 ข้อ) โดยคำถามทั้งหมดถูกออกแบบให้ครอบคลุมเนื้อหาของแต่ละตัวแปรอย่างครบถ้วน

3. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างตามประเด็นคำถามที่กำหนดไว้ เพื่อเตรียมนำไปตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย โดยนำแบบสอบถามฉบับร่างไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาในแต่ละข้อคำถาม โดยใช้แบบฟอร์มการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC) เพื่อยืนยันว่าคำถามแต่ละข้อสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. ปรับปรุงแก้ไข หลังจากได้รับข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้น ก่อนที่จะได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัย ได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ดังนี้

1. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ด้วยการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการบริหารการศึกษา และวิจัยทางการศึกษา

2. ตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถามในแบบสอบถาม โดยคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of Item-Objective Congruence: IOC โดยใช้แนวคิดของ Rovinelli และ Hambleton (1977) ซึ่งค่าดัชนี IOC ที่ได้จะอยู่ในช่วง 0.60 – 1.00 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่

สามารถยอมรับได้ จากการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ 1.00 ในทุกข้อคำถาม แสดงว่า ข้อคำถามทั้งหมดมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยอย่างสมบูรณ์

3. นำเครื่องมือวิจัยไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูจำนวน 30 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เพื่อทดสอบความชัดเจนของข้อความ ความเข้าใจ และตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม (Likert Scale: 1967)

4. เก็บรวบรวมแบบสอบถามมาตรวจสอบคุณภาพ โดยวิธีการวัดค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสถิติ Cronbach's alpha (Cronbach, 1951) ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรต้นคือ การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.98 และตัวแปรตามคือ การปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครูได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.88 ซึ่งอยู่ในระดับสูง หลังจากนั้น ผู้วิจัยจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากคณบดีคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ช่วยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือวิจัย

2. เก็บข้อมูลทดลอง (Try-out) ขออนุญาตเก็บข้อมูลทดลองใช้แบบสอบถามที่โรงเรียนปทุมวิไลจากครู 30 คน เพื่อ ประเมินความชัดเจนและความเข้าใจในเนื้อหา และ ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือก่อนนำไปใช้จริงในการวิจัย

3. จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 เพื่อ ขออนุญาตแจกแบบสอบถามให้แก่โรงเรียนในสังกัดจำนวน 18 แห่ง ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย

4. นำหนังสืออนุญาตไปแจกแบบสอบถามตามโรงเรียนต่าง ๆ โดยใช้วิธีนำไปแจกและรับคืนด้วยตนเอง สำหรับโรงเรียนที่อยู่ใกล้ และจัดส่งทางไปรษณีย์พร้อมซองติดแสตมป์สำหรับโรงเรียนที่อยู่ห่างไกล

5. ดำเนินการลงรหัสแบบสอบถามแต่ละชุดตามลำดับ เพื่อใช้ในการติดตามและจัดการกับแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืน

6. เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนครบทั้ง 320 ฉบับ (ร้อยละ 100) แล้ว ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วน และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วเข้าสู่กระบวนการ ประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการคำนวณหาค่าความถี่ (Frequency: f) และค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อสรุปลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

2. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ซึ่งแปลความหมายค่าเฉลี่ยที่ได้ตามเกณฑ์การประเมินตามแนวคิดของ Best & Kahn (1993) และบุญชม ศรีสะอาด (2556)

3. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ซึ่งแปลความหมายค่าเฉลี่ยที่ได้ตามเกณฑ์การประเมินตามแนวคิดของ Best & Kahn (1993) และบุญชม ศรีสะอาด (2556)

4. วิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตนจรรยาบรรณของวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient) โดยภาพรวมและรายด้าน แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของชูศรี วงศ์รัตน์ (2550)

5. วิเคราะห์การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ โดยการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีการคัดเลือกแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนจรรยาบรรณของวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ โดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1	ด้านหลักความโปร่งใส	4.59	0.47	มากที่สุด	2
2	ด้านหลักความมีส่วนร่วม	4.53	0.67	มากที่สุด	5
3	ด้านหลักความรับผิดชอบ	4.52	0.48	มากที่สุด	6
4	ด้านหลักนิติธรรม	4.61	0.45	มากที่สุด	1
5	ด้านหลักคุณธรรม	4.54	0.69	มากที่สุด	3
6	ด้านหลักความคุ้มค่า	4.54	0.72	มากที่สุด	4
รวม		4.55	0.40	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.55, SD = 0.40) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X}$ = 4.61, SD = 0.45) ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X}$ = 4.59, SD = 0.47) ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X}$ = 4.54, SD = 0.69) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X}$ = 4.54, SD = 0.72) ด้านหลักความมีส่วนร่วม ($\bar{X}$ = 4.53, SD = 0.67) และและข้อสุดท้ายคือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X}$ = 4.52, SD = 0.48) ตามลำดับ

2. ระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
นนทบุรี ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี โดยรวม

ด้าน	การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1	ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง	4.71	0.48	มากที่สุด	2
2	ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ	4.73	0.49	มากที่สุด	1
3	ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ	4.70	0.49	มากที่สุด	3
4	ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ	4.68	0.47	มากที่สุด	4
5	ด้านจรรยาบรรณต่อสังคม	4.65	0.53	มากที่สุด	5
รวม		4.69	0.42	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, $SD = 0.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.73$, $SD = 0.49$) ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง ($\bar{X} = 4.71$, $SD = 0.48$) ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ($\bar{X} = 4.70$, $SD = 0.49$) ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.68$, $SD = 0.47$) และด้านจรรยาบรรณต่อสังคม ($\bar{X} = 4.65$, $SD = 0.53$) ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตนตาม
จรรยาบรรณของวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	$Y_{รวม}$
ด้านหลักความโปร่งใส X_1	.547**	.598**	.574**	.643**	.479**	.658**
ด้านหลักความมีส่วนร่วม X_2	.315**	.385**	.468**	.422**	.367**	.454**
ด้านหลักความรับผิดชอบ X_3	.277**	.280**	.296**	.349**	.205**	.326**
ด้านหลักนิติธรรม X_4	.585**	.569**	.504**	.589**	.460**	.627**
ด้านหลักคุณธรรม X_5	.227**	.232**	.266**	.257**	.282**	.293**
ด้านหลักความคุ้มค่า X_6	.425**	.377**	.417**	.419**	.347**	.460**
$X_{รวม}$	.555**	.569**	.601**	.626**	.511**	.664**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี โดยรวม มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับสูง ($r=0.66$) เมื่อพิจารณารายด้านในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด 2 ลำดับ คือ ด้านหลักความโปร่งใส กับ การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับสูง ($r=0.66$) รองลงมา คือ ด้านหลักนิติธรรมกับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับสูง ($r=0.63$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

ตัวแปรที่เข้าสมการ	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	p-value
	β	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	1.616	0.163	-	9.930*	.000
ด้านหลักความโปร่งใส X_1	0.256	0.045	0.322	5.654*	.000
ด้านหลักนิติธรรม (X_4)	0.246	0.045	0.294	5.524*	.000
ด้านหลักความคุ้มค่า (X_6)	0.103	0.022	0.196	4.622*	.000
ด้านหลักความมีส่วนร่วม X_2	0.063	0.025	0.111	2.475*	.014
Multiple R = .733 ^d	Adjusted R Square = .531		R Square = .537	Standard Error = .25969	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านหลักความโปร่งใส ($\beta=0.26$, $B=0.32$, p-value = .000, t = 5.65), ด้านหลักนิติธรรม ($\beta=0.25$, $B=0.29$, p-value = .000, t = 5.52), ด้านหลักความคุ้มค่า ($\beta=0.10$, $B=0.20$, p-value = .000, t = 4.62), และด้านหลักความมีส่วนร่วม ($\beta=0.06$, $B=0.11$, p-value = .000, t = 2.48), ส่งผลต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ซึ่งปัจจัยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ปัจจัยสามารถร่วมกันทำนายที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครูได้ร้อยละ 53.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ศึกษากระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

1. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตไม่มีเรื่องการร้องเรียน มีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร และยอมรับผลดีและผลเสียจากการดำเนินงานของตน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณิการ์ การวงศ์ (2566) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยพบว่า สภาพปัจจุบันและความต้องการในการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ความคุ้มค่า นิติธรรม ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม และคุณธรรม ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ศึกษากระบวนการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

2. ระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนมีความตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ และคุณธรรมจริยธรรมในการประกอบวิชาชีพครูอย่างแท้จริง อีกทั้งยังได้รับการส่งเสริม สนับสนุน และปลูกฝังจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ยึดถือจรรยาบรรณของวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ครูสามารถ

ประพฤติปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนและสังคม และยังสะท้อนถึงคุณภาพของการบริหารจัดการในสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรในด้านคุณธรรมจริยธรรมควบคู่กับความรู้ความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วริศรา แก้วเจริญ (2564) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 พบว่า ครูมีการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณในระดับมากที่สุดในทุกด้าน โดยเฉพาะในด้านความรับผิดชอบต่อผู้เรียนและการรักษาความลับทางวิชาชีพ ทั้งยังเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลให้ครูสามารถปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และมีความรับผิดชอบต่อผู้เรียนและสังคมอย่างแท้จริง

3. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูง ($r=0.66$) ด้านในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด 3 ลำดับ คือ ด้านหลักความโปร่งใสกับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูง ($r=0.66$) รองลงมา คือ ด้านหลักความคุ้มค่ากับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูง ($r=0.66$) และด้านหลักนิติธรรมกับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครูมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูง ($r=0.63$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตไม่มีเรื่องการร้องเรียน มีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร และยอมรับผลดีและผลเสียจากการดำเนินงานของตน การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู มีการรักษาชื่อเสียงและปกป้องศักดิ์ศรี ในวิชาชีพ ผู้บริหารไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญ ทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคม ผู้บริหารไม่ปิดบังข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติงานอันจะก่อให้เกิดความเสียหายต่องาน ผู้บริหารและครูนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษาให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งดาว กุลชา และจิตติมา วรรณศรี (2567) ที่พบว่า การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์การของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สะท้อนให้เห็นว่าพฤติกรรมของผู้บริหารมีอิทธิพลต่อจิตสำนึกและความเป็นมืออาชีพของครูอย่างแท้จริง

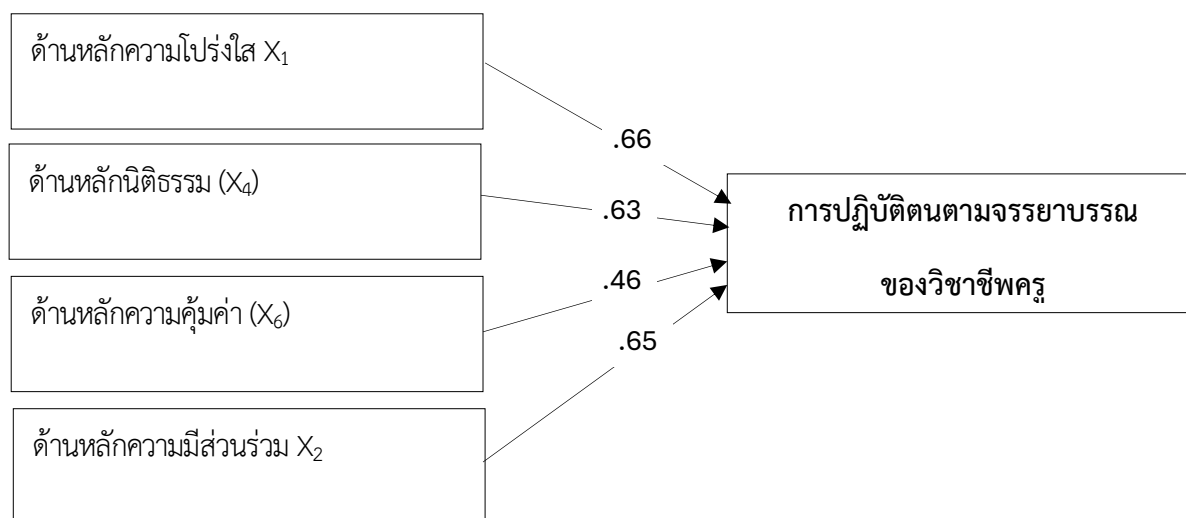
4. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านหลักความโปร่งใส ($\beta = 0.26$, $p\text{-value} = .000$, $t = 5.65$), ด้านหลักนิติธรรม ($\beta = 0.25$, $p\text{-value} = .000$, $t = 5.52$), ด้านหลักความคุ้มค่า ($\beta = 0.10$, $p\text{-value} = .000$, $t = 4.62$), และด้านหลักความมีส่วนร่วม ($\beta = 0.06$, $p\text{-value} = .000$, $t = 2.48$), ส่งผลต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ซึ่งปัจจัยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ปัจจัยสามารถร่วมกันทำนายที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครูได้ร้อยละ 53.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตไม่มีเรื่องการร้องเรียน มีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร และยอมรับผลดีและผลเสียจากการดำเนินงานของตน การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู มีการรักษาชื่อเสียงและปกป้องศักดิ์ศรี ในวิชาชีพ ผู้บริหารไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญ ทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคม ผู้บริหารไม่ปิดบังข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติงานอันจะก่อให้เกิดความเสียหายต่องาน ผู้บริหารและครูนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษาให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลี โลเชียงสาย (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3 ผลการวิจัย

พบว่า ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม และรายด้านที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความโปร่งใส นิติธรรม หลักความคุ้มค่า หลักความมีส่วนร่วม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Garcia & Ching (2024) ยืนยันว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมทำหน้าที่เป็นตัวแปรกลางที่ช่วยเพิ่มความโปร่งใส และสร้างความไว้วางใจในระบบกำกับดูแลของโรงเรียน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อวัฒนธรรมแห่งความโปร่งใสในองค์กร

องค์ความรู้ใหม่

การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณแบบขั้นตอน (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธี Stepwise จากสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้คือ ผลการวิเคราะห์การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวลำภู คำนวณหาค่าองค์ประกอบของตัวแปรทั้งหมดมีค่าเป็นบวก มีขนาดตั้งแต่ 0.46 ถึง 0.66 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ ด้านหลักความโปร่งใส X_1 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.66 ความแปรผันร่วมกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ร้อยละ 43.30 รองลงมาคือ ด้านหลักนิติธรรม (X_4) ด้านหลักความคุ้มค่า (X_6) และ ด้านหลักความมีส่วนร่วม X_2 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.63, 0.65, และ 0.46 ตามลำดับ มีความแปรผันร่วมกับการปัจจัยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวลำภู ร้อยละ 49.20, 52.80, และ 53.70 ตามลำดับ ดังแสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนในการพัฒนาของสถานศึกษา ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านความโปร่งใส ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับต่ำสุดคือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษาได้สะดวกรวดเร็ว ดังนั้น ผู้บริหารควรปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงาน 4 กลุ่มให้มีความชัดเจน

2. ด้านหลักความร่วมมือร่วม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับต่ำสุดคือ ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร ดังนั้น ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา

3. ด้านหลักความรับผิดชอบ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับต่ำสุดคือ ผู้บริหารสามารถชี้แจงเหตุผลพร้อมแสดงข้อเท็จจริงในทุกเรื่อง ดังนั้น ผู้บริหารควรนำผลการประเมินไปวางแผนปรับปรุงพัฒนางานให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยเชิงองค์กรและส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา และผลต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครูในบริบทของเขตพื้นที่การศึกษาที่แตกต่างกัน

3. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ความผูกพันในองค์กร และวัฒนธรรมองค์การที่มีต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิการ์ การวงศ์. (2566). แนวทางการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- กิงดาว กลุชา และจิตติมา วรรณศรี. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา กับความผูกพันต่อองค์กรของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร. วารสารการบริหารการศึกษาและนวัตกรรมการศึกษา, 4(1), 1-13.
- ธงชัย คล้ายแสง. (2562). หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่. วารสารวิจัยวิชาการ, 2(2), 177-181.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัยเล่ม 1. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562. (2564). ราชกิจจานุเบกษา, 136(57), 23.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2556, 4 ตุลาคม). ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556. ราชกิจจานุเบกษา, 130(พิเศษ 130 ง), 72-74.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. ราชบัณฑิตยสถาน.
- วิศรดา แก้วเจริญ. (2564). การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1. วารสารการศึกษาท้องถิ่น, 9(3), 112-125.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2561-2580. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). ธรรมาภิบาล: หลักการบริหารจัดการที่ดี. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- อัญชลี โลเชียงสาย. อรพรรณ ตูจันดา, และ ดวงใจ ชนะสิทธิ์. (2565). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. Journal of Institute of Trainer Monk Development, 5(1). 16-28.
- อัญชลี โลเชียงสาย. (2565). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม].

- Best, J., & Kahn, J. V. (1993). *Research in Education* (7th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
Boston: Jones and Bartlett.
- Garcia, A., & Ching, B. (2024). Ethical leadership as a mediator of transparency and trust in school governance: Its direct effect on organizational transparency culture. *European Journal of Education*, 59(1), 125-140.
- Krejcie, R. V., & Morgan D W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3): 608.
- Likert, R. (1967). *The Human Organization*. New York: McGraw Hill.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, 2(2), 49-60.